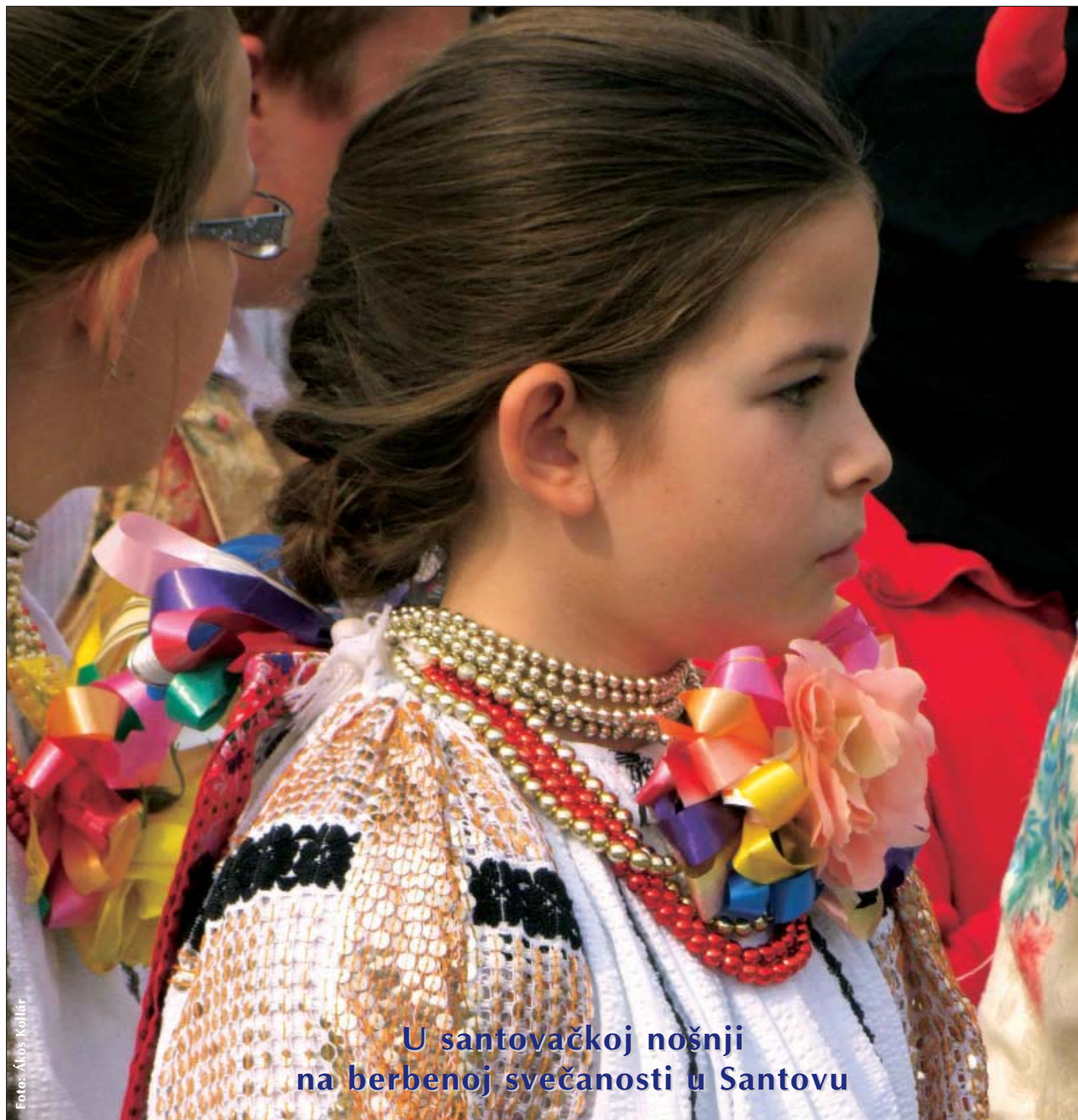

HRVATSKI glasnik

Godina XIX, broj 43

22. listopada 2009.

cijena 100 Ft

**U santovačkoj nošnji
na berbenjoj svečanosti u Santovu**

Foto: Ákos Kollár

Komentar

Sve se vrti oko proračuna i nekoliko manjinskih fondova

Kako je ovih dana izjavio predsjednik HDS-a Mišo Hepp, mađarska vlada izravno kontaktira s državnim manjinskim samoupravama koje najbolje znaju prioritete svojih zajednica. Ovih je dana i udruga Savez državnih manjinskih samouprava dobila registracijsku dozvolu, a njezinim sastancima odazivaju se predstavnici dvanaest državnih manjinskih samouprava, jedino ima nedosljednosti sa strane ciganske državne samouprave, dodaje predsjednik Saveza Hepp. Problem financiranja manjinskih novina, aktualna je tema, pa je i Savez zauzeo stav glede prijedloga njihova financiranja za 2010. godinu. Samo za 2010. godinu, kazuju, zato što s obzirom na nastupajuće izbore nije se išlo dalje. Glede financiranja novina plan je iznos od 220 milijuna forinti za novine (koji se dosada pojavljivao na računu Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine) uputiti na račun Ureda premijera koji je onda, po riječima nadležnoga državnog tajnika, spreman dodati još 50 milijuna, pa bi tako manjinski tisak u 2010. godini imao 270 milijuna, za 19 novina manjinskih zajednica u Mađarskoj, saznaje Hrvatski glasnik. Ali istodobno kuratori u Javnoj zakladi iz redova manjina - uglavnom predsjednici državnih manjinskih samouprava, iako Zaklada u prvom redu financira, trebala bi financirati civilni manjinski sektor - imaju odlučnu riječ prilikom raspodjele i toga malog novca koji ostaje za kulturne programe, pa im je veličina te svote itekako važna i po svaku cijenu se bore za Zakladu koja je iz godine u godinu sve siromašnija. Istovremeno usporedno oformit će narodnosni kolegij pri Ministarstvu kulture, fond NCA. Nadaju se manjinski političari kako će uskoro taj fond težiti 400-500 milijuna forinti, što će biti namijenjeno kulturnim djelatnostima manjina. Po sadašnjim predviđanjima i nekim razmišljanjima, ako se iz Zaklade u 2010. godini izvadi svota namijenjena manjinskom tisku, onda će u njoj ostati 150-ak milijuna forinti od čega 8% ide na funkcioniranje same Zaklade. Istodobno Savez državnih samouprava, predsjednici državnih manjinskih samouprava u svezi s prijedlogom ministra Hillera oko tematskih krugova za natječaje iz NCA naglasili su kao zamišljena podjela novca i planovi mogućih tematskih krugova natječaja NCA ne pokrivaju njihove stvarne potrebe. Smatraju kako tematski krugovi u prvom redu ne bi trebali biti razni skupovi, konferencije, CD izdanja, nego financiranje kulturne djelatnosti manjina i kulturnih sadržaja. To je već djelokrug doista civilne sfere, a ne državne manjinske politike i prilika da se politikom jača civilna sfera manjina u Mađarskoj iz koje svake četiri godine izrasta manjinska politika kojoj civilna sfera daje izborni alibi, i otvore joj se vrata u odlučivanju o raspodjeli sredstava namijenjenih upravo njoj.

Branka Pavić Blažetin

U mjesecu smo hrvatske knjige. Kažu kako jedna od najvažnijih karika u lancu koji drži i čuva, razvija i osvješčuje nacionalni identitet jest knjiga te knjigoizdavaštvo, tisak, manjinski tisak, časopisi i novine. Jer njihova je uloga ujedno i kulturno-društvena misija. Sjetimo se preporoditelja, prve polovice

devetnaestoga stoljeća, i njihove uloge u tijeku buđenja hrvatskoga jezika, pisma, i knjige. Bar tako bi trebalo da bude i danas u idealnom slučaju, a pogotovo je to važno u jednoj inojezičnoj sredini gdje je jezik kao odrednica nacionalnoga identiteta životom i radom, prisiljen biti tek druga violina u većinskome društvu. Sretni smo ako i to uspijevamo sačuvati i ostvariti u asimilaciji koju sa sobom nosi globalizacija. Ako tako gledamo, knjigoizdavaštvo kod Hrvata u Mađarskoj, uz neprekinuti i planski tisak tjednika Hrvata u Mađarskoj, i godišnjaka Hrvatskog kalendara veoma je slabo i zbiva se ad hoc. Gotovo je nevjerojatno, danas već svatko može izdati knjigu, ali radi se svega o nekoliko novih naslova objavljenih na hrvatskom jeziku u 2009. godini dosada. Mjesec hrvatske knjige u matičnoj je domovini obilježen nizom manifestacija. Ne znam je li slučajno, ali se i nekoliko naših županijskih natjecanja u kazivanju stihova i proze na hrvatskom jeziku zbilo ili će se zbiti i kod Hrvata u Mađarskoj u mjesecu hrvatske knjige, u Martincima, Bačinu i uskoro u Koljnofu. Na ovogodišnjim Susretima hrvatskih književnika u Rovinju predstavila se i izdavačka kuća Croatica sa svojim izdanjima, od svog utemeljenja 1999. godine do danas, a uz još nekoliko izdavača Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, neke ustanove i pojedinci predstaviti će svoja izdanja u posljednje dvije godine na ovogodišnjem Interliberu. Malo čitamo, pogotovo malo čitamo i izdajemo vlastitu produkciju. Lako je napuniti stranice novina i

knjiga, časopisa uratcima koji nisu plod vlastitih snaga. I tek onda ne dajemo pravu sliku ni presjek položaja i uloge književnosti i knjige, izdavaštva u Hrvata u Mađarskoj. Ovih je dana priredena i jedna pjesnička večer, slučajno ili ne, u mjesecu hrvatske knjige u jednom od budimpeštanskih okruga.

Obadva pjesnika su u podmaklim godinama. A što je s mladima, s djecom? Malo ili nikako je primijećeno kako je u predvečerje mjeseca hrvatske knjige Kulturno-likovno društvo Rešetari iz Rešetara izdalo zbornik mladih pjesnika iz domovine i iseljeništa „Prstovet prvih cvjetova“ u kojem su se našli i stihovi mladih Hrvata iz Mađarske. Naime u Zborniku je uvršteno 59 pjesama 46 autora, među kojima su mladi autori iz Mađarske s po jednom pjesmom: Amina Aliustić, Vanda Bardos, Danijel Blažetin, Vjekoslav Blažetin, Tomica Cizbolya, Zoran Živković, Alexandra Sindelić, Perica Balaž i Marko Kitionjić. Oni su, mislim stihovi, onako nekako iznudeći da budu napisani i stvarani su preko stranica tjednika Hrvata u Mađarskoj, ali je tako nekoliko dječjih imena ušlo sa svojim pjesmama u ovaj zbornik. Velika je to stvar. Ne znam koliko imamo mi knjižnica u kojima vodimo glavnu riječ. Ali imamo ih u našim školama. Dobro bi bilo kada bi se i one aktivirale u mjesecu hrvatske knjige, neka djeca naglas čitaju i kazuju iz dana u dan po pet-deset minuta na hrvatskom jeziku, neka ugoste pjesnika i pisca koji će im dedikirati svoju knjigu. Neka znaju kako i u Mađarskoj oni koji su pohađali iste škole kao oni i sjedili u istim klupama, pišu književnost na hrvatskom jeziku i izdaju knjige na našem jeziku. Živimo u jeziku, u mjesecu hrvatske knjige. I nemojmo zaboraviti „opomenu“ dakona Broza Kolunića iz 1486. godine: „I gdo knjige počtuje da je knjigama počtovan...“

Branka Pavić Blažetin

Obavijest i poziv

Obavještavamo sve čitatelje Hrvatskoga glasnika, sve manjinske samouprave, civilne udruge, škole i sve hrvatske ustanove u Mađarskoj i matičnoj domovini kako uskoro izlazi iz tiska Hrvatski kalendar 2010. godine. Pobrinite se da ovo najtiražnije izdanje Hrvata u Mađarskoj, prošle godine tiskano u 3 500 primjeraka, stigne u vaš dom. Na dvjestotinjak stranica, od čega ove godine njih osamdesetak sadrži fotografije, tu je i niz zanimljivih napisa. Naručite Hrvatski kalendar već idućega tjedna kod izdavača Croatica Kft. Adresa: Croatica Nonprofit Kft., 1065, Budapest, Nagymező. u. 49. Pf.: 495, tel.: 00 36 1 269 1974, tel./faks: 00 36 1 269 2811, e-mail: croatica@croatica.hu.

Branka Pavić Blažetin
urednica Hrvatskog kalendara 2010

Aktualno

Predstavljena Croatica na Susretu književnika hrvatskih manjina u Rovinju

Pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture, Hrvatske matice iseljenika i Matice hrvatske, u Rovinju su od 15. do 17. listopada priređeni «VI. Susreti književnika hrvatskih manjina s književnicima u Republici Hrvatskoj». U Hrvatskome kulturnom domu bilo je otvorenje izložbe knjiga što ih na hrvatskom jeziku objelodanjuje izdavačka kuća Croatica. Ona je izložila niz svojih izdanja koje je ukratko predstavio ravnatelj Croatiae Čaba Horvath. Tako: Ladislav Heka: Hrvatsko-mađarski povijesni kalendar; Ladislav Heka: Povijest Hrvata Dalmatina u Segedinu; dr. sc. Tomislav Jelić–mr. sc. Željko Holjevac: Gradišćanski Hrvati u Mađarskoj i Hrvati u Slovačkoj (o tom izdanju govorio je Mijo Karagić); Đuro Franković: Narodopis, Čitanka za učenike od 1. do 4. razreda osnovne škole; Đuro Franković: **Narodopis**, Čitanka za učenike od 7. do 8. razreda osnovne škole; Ladislav Heka: Narodopis, Čitanka za učenike 9. i 10. razreda srednje škole; Klára Szekeres: Od dvora do dvora, Iz folklornog blaga Bunjevaca i Šokaca u Mađarskoj; Živko Mandić: Šokica sam i bit ću dovika, Santovački bečarci; dr. Mišo Mandić: Vjerski život katolika u Čavolju; Isus je živ, Katekizam za prvopričesnike na hrvatskom jeziku; Anton Prizslinger: Crkvene pisme, Duhovna radost s orguljskom pratnjom i bez nje; Hrvati u Budimu i Pešti, Zbornik radova znanstvenih skupova u Budimpešti 1997–2000; Kajkavci Vedešina i Umoka, Zbornik radova regionalne konferencije u Koljnofu; Na brzu ruku skupljeni skup, Zbornik radova znanstvenoga skupa s međunarodnim sudjelovanjem; István Lőkös: Kroatističke i croatohungarološke teme; Hrvatski Kupido, Zbornik radova znanstvenoga skupa s međunarodnim sudjelovanjem; Hrvatski književnici u Mađarskoj, Mišo Jelić, Sabrana djela; Ante Evetović Miroljub, Sabrane pjesme; Ivan Antunović I, Život i rad biskupa Ivana Antunovića, narodnog preporoditelja; Ivan Antunović II, Razprava o podunavskih i potisanskih Bunjevcih i Šokcih u pogledu narodnom, vjerskom, umnom, građanskom i gospodarskom; Antun Karagić, Kazališni komadi i novele; Katarina Gubinski Takač: Dragoljubi i krizanteme, 66 haiku; Marko Dekić Bodoljaš: Mirisi vrbika, Pjesme i prijevodi; Ivan Horvat: Židanski dičaki; Čarolije svakodnevnoga, Crteži Luje Brigovića.

Među izdanjima predstavljen je i tjednik Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski glasnik, godišnjak Hrvata u Mađarskoj Hrvatski kalendar, te Pogledi, časopis za kulturu i društvena pitanja Hrvata u Mađarskoj.

U sklopu ovogodišnjih Susreta priređen je i Stručno znanstveni skup, a predavači i teme bili su: Domagoj Ante Petrić: Hrvatska kulturna dinamika u globaliziranoj Europi i svijetu; Šimun Šite Ćorić: Panorama pisaca franjevac iz Hercegovine; Suzana Glavaš: O Cvijeti Zuborić – nadahnuću hrvatske i talijanske književnosti; Sanja Vulić: Književno stvaralaštvo Vladimira Bošnjaka; Duško Lončar: Hrvatska književna dijaspora kao zavičajna estetska vrijednost; Iris Cecilia De Corbavia: «Torquata», roman o seljenju duša u vremenu i prostoru; Ivan Ott: O književnosti Hrvata doseljenih u Njemačku; Mila Markov-Španović: Doticaji i preplitanja više jezika i kulturnih identiteta; Marija Belošević: Knjiga – most između naroda i kultura; Čaba Horvath: «Croatia» u službi očuvanja materinskoga jezika; Robert Hajszan: Josip Haydn – gradišćanskohrvatski skladatelj; Nevenka Nekić: Prilog hrvatskoj poetskoj riječi u Subotici; Tomislav Žigmanov: O recepciji suvremene književnosti vojvodanskih Hrvata; Tomislav Mihanić: Preplitanje dijalekta i standarda u književnom stvaralaštvu;

Mišo Hepp: Ustanovna pozadina kao jedina mogućnost preživljavanja autohtonih Hrvata Mađarske; Mijo Karagić: Gradišćanski Hrvati u Mađarskoj i Hrvati u Slovačkoj; Šima Rajić: Kulturno i nacionalno djelovanje KUD-a Vladimira Nazora u Somboru; Matija Đanić: Uloga i značaj društvenoga glasila «Miroljuba»; Dubravka Jovanović: Njegovanje tradicije, kulture i povijesti Boke; Ljubica Kolarić-Dumić: Srijem u 18. stoljeću i danas; Mirko Orlić: Hrvati Slovenskoga primorja i njihova manjinska prava; Snježana Trojčanec: Bilateralni sporazum o zaštiti prava Hrvata u Makedoniji; Damir Mukrović: Hrvati u Trstu; Milja Radan: Stanje manjinskih prava Hrvata u Rumunjskoj; Đuro Vidmarović: Domo-ljublje i rodoljublje u književnom stvaralaštvu hrvatskih manjina.

U Hrvatskome kulturnom domu predstavljene su ove knjige: «Protiv tmine» i «Hrvatsko rasuće» autora Đure Vidmarovića i «Vitezovi hrvatskoga jezika u Bačkoj» autorice Sanje Vulić. Predstavljeni su i časopisi, tjednici, mjesečnici i ostale publikacije hrvatskih manjina u Austriji, Njemačkoj, Srbiji, Makedoniji, Italiji, Crnoj Gori, Sloveniji i Bosni i Hercegovini. Položaj manjina pitanje je općih ljudskih prava. Novi svjetski poredak predstavlja pokušaj da se ugradi sustav vrijednosti gdje će svi imati jednaka prava, društvo koje prihvaća razlike kao bogatstvo.

Istra je primjer visokoga standarda zaštite manjina, no, nažalost, manjine u drugim zemljama ne uživaju ista prava, rekao je u ime organizatora Branimir Crljenko naglasivši da se na Susretima otvaraju problemi hrvatskih zajednica u drugim zemljama te da ovim Susretima žele senzibilizirati javnost o problemima manjina, da književnici izvan zemlje budu integrirani u Hrvatsko društvo književnika te da njihova djela uđu u program škola, odnosno da se nađu u hrvatskim čitankama.

pripremila: bpb

ČAVOLJ – Kako nas je obavijestio predsjednik Stipan Mandić, zalaganjem čavoljske Hrvatske manjinske samouprave, lani je s 12 polaznika u mjesnoj osnovnoj školi pokrenut kružok hrvatskoga jezika. Nastava hrvatskoga jezika u obliku kružoka nastavlja se i ove godine, a zapaža se i porast broja učenika. Naime hrvatski od ove školske godine uči sveukupno 19, od toga u nižim razredima, od 2. do 4. razreda, deset učenika, a u višima, u 6. i 7. razredu, devet učenika. U nižim razredima učenike podučava učiteljica Roza Hodoš Kormányos, a u višima Ida Vančura.

SANTOVO – U okviru zajedničkog projekta šokačkih Hrvata u Podunavlju nazvanog „Šokci i baština“, koji ove godine vodi Udruga građana „Urbani Šokci“ Sombor, santovačka Hrvatska manjinska samouprava u subotu, 24. listopada, organizira Susret prijateljskih naselja – Hrvatsku kulturnu večer „Vesela je Šokadija“. Susret počinje u 15:30 okruglim stolom, razgovorom o suradnji prijateljskih naselja koji će se upriличiti u Hrvatskoj školi, a nastavlja se u domu kulture otvorenjem fotoizložbe o prijateljskoj suradnji. U 17 sati slijedi prigodni kulturni program u kojem sudjeluju: KUU „Nikola Šubić Zrinski“ – Petrijevići (Hrvatska), HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ – Bački Breg (Srbija), KUD Hrvata „Bodrog“ – Bački Monoštor (Srbija), Kulturna i vjerska udruga šokačkih Hrvata, Pjevački zbor „Orašje“ – Vršenada, Ženski pjevački zbor „Santovkinje“ Santovo-Pečuh, Orkestar „Vizin“ – Pečuh, KUD „Hrvatska osnovna škola“ – Santovo, Darinka Orčik – Santovo, Zoran Barić - Santovo. Gost je večeri: Stipan Đurić – Santovo-Budimpešta. Od 20 sati slijedi druženje u mjesnoj gostionici i Hrvatski (šokački) bal. Priredba će se ostvariti potporom Hrvatske državne samouprave, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu i Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

VINKOVCI – Predstava osječkoga književnika Josipa Cvenića „Sex i glad“, čiju režiju potpisuje Damir Mađarić, premijerno će biti izvedena 30. listopada, u petak s početkom u 20 sati u Gradskom kazalištu „Joza Ivakić“, izjavljuje za hrvatski tisak ravnatelj tog kazališta Ivica Zupković. On je dodao kako predstava aktualizira bračne probleme i nosi osudu, između ostalog, pedofilije i prevelikog zalaženja televizijskih kamera u privatne živote ljudi. To je vrlo provokativna predstava koja će gledatelje zainteresirati, a neke i uznemiriti, rekao je Zupković. Vinkovčani predstavu rade u koprodukciji s Hrvatskim kazalištem iz Pečuha. U predstavi, koja će biti druga ovosezonska premijera u Vinkovcima, glume Petra Cicvarić, Sanja Dodig, Stipan Đurić i Vladimir Andrić. Generalna proba bit će 29. listopada s početkom u 20 sati, a repriza predstave u subotu, 31. listopada, s početkom u 20 sati.

Hrvatski Židan pred velikom investicijom

Na mjestu škole dom zdravlja i općinski ured

*Poglavar
Hrvatskoga
Židana
Štefan Krizmanić
glasa za razvoj
svoje rodnoga
sela*

Iz negdašnje školske zgrade će se pregraditi dom zdravlja i novi općinski ured

Pred trimi ljeti je Samouprava Hrvatskoga Židana odlučila da ukine u svojoj školi nastavu za učenike od 5. do 8. razreda, odonda židanska – ter iz okolišnih sel – dica spomenute starosti putuju u Kiseg. U ljeti su se donji razredi židanske škole iselili iz velike školske zgrade u manju, tako se je veliki objekt oslobodio i vrime je bilo seoskim zastupnikom glavu drapati na tom što će začeti s tom zgradom. Kako je povidao židanski načelnik Štefan Krizmanić, plani su jur gotovi da općinski ured i dom zdravlja se preselu u staru školsku zgradu. – *Večputi smo se naticali i ovo ljeto smo dobili oko 30 milijun forintov za dom zdravlja. To je iz cijeloga projekta 85%, zato smo se dalje naticali. Sve uvjete smo ispunili po raspisanom naticanju i morali bi dobiti i za općinski ured materijalna sredstva, ali političari su, nažalost, drugačije odlučili. Tako da trenutačno imamo samo za dom zdravlja pinez, ali dođuće ljeto ćemo se ponovo naticati da i općinski ured premjestimo* – je govorio o svojem prvom razočaranju židanski poglavar u svezi s investicijom ka bi u cjelini stala sve skupa 60 milijun forintov. Po predvidjeni plani dom zdravlja bi mogli napraviti iz kih 35 milijun forintov, a 25 milijun forintov bi bilo potrebno potrošiti još na općinski ured. Kako smo čuli, ta zgrada je takaj starija i bila je obnovljena na početku 1990-ih ljet. Prazna školska zgrada bi se prlje ili kasnije srušila i zato je samouprava odlučila da će sve ustanove sa zadacima za stanovništvo preseliti u jedan centar, a sadašnju zgradu općine bi koristili u turističke svrhe. Istina, to već pripada dugoročnomu planu da bi dali napraviti šest apartmanov i jedan mali kamp na dvoru. To

bi i selu značilo dodatna djelatna mjesta od dvi-tri peršonov, a to bi doneslo i pineze. Iako u selu je dost privatnih panzionov, Štefan Krizmanić u ovoj mogućnosti vidi i pojačanje seoskoga turizma. Cijela okolica je bogata u prirodni lipota i u sadržajni programi, tako more biti ciljano i Hrvatski Židan jedna od mogućih destinacij i jedan od putov ki pelja u upoznavanje tradicij, mišanje kulture i narodov. – *U takovom selu, kade živi 850 stanovnikov, u današnjem svitu nije luksuzni zahtjev da imamo svoj dom zdravlja iako nismo daleko od Kisega* – je rekao dalje Štefan Krizmanić ter nastavio: – *Zvana toga k našem doktoru ne idu samo Židanci, nek i betežniki iz Plajgora, Lukindrofa, Prisike, tako da sve skupa moremo ovde govoriti o 1600–1700 ljudi. Imamo zubara i diplomiranu medicinsku sestru ka savjetuje ženam ke su noseće ili imaju malu dicu. Ne gledec današnju katastrofalnu zdravstvenu opskrbu u cijeloj državi, ja još uvijek mislim da bi svako selo i svaka mikroregija trebala dati mogućnost bolesnikom da kulturno, u lipo uređenom mjestu stupu u kontakt s liječniki. Pregradnja će se začeti na protulice s izolacijom, povećanjem zgrade, minjnom oblokov i nutarnjom ter vanjskom renovacijom, dotad čekaju još na rješenje administrativni posli. Do jeseni, najkasnije do Božića dođućega ljeta bi tribao biti gotov stan za zdravlje od 180 kvadratnih metrov. Po Krizmanićevi riči, to sve skupa ne bi ni bila tako velika investicija Hrvatskomu Židanu jer još za manjkajućih pet milijun forintov svakako će se naticati i pravoda se ufaju da će dobiti od raznih izvorov još dodatne pineze.*

-Tiho-

Iz hrvatskoga tiska

Red Danice Hrvatske s likom Marka Marulića četvorici književnika Hrvata u Vojvodini: Petku Vojniću Purčaru, Jasni Melvinger, Vojislavu Sekelju i Lazaru Merkoviću

Povodom Dana neovisnosti Republike Hrvatske, predsjednik Stjepan Mesić uručio je niz priznanja, među njima i Red Danice Hrvatske s likom Marka Marulića za očuvanje kulture hrvatskoga naroda u Srbiji. Odličja su, na poticaj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata, a na prijedlog Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, primili književnik Petko Vojnić Purčar, književnica, jezikoslovka i sveučilišna profesorica u mirovini Jasna Melvinger, književnik i kulturni djelatnik Vojislav Sekelj, književnik, prevoditelj i kroničar mjesne hrvatske povijesti u Subotici Lazar Merković. Razvijati vlastitu nacionalnu kulturu prvo-rzredna je zadaća svakog čovjeka, istaknuo je jedan od laureata Lazar Merković. Ovo je prvi put u povijesti da predsjednik Republike Hrvatske dodjeljuje nagrade za ukupan doprinos na očuvanju hrvatske kulture u Srbiji građanima hrvatske nacionalnosti koji žive i rade na prostoru Vojvodine, rekao je ravnatelj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata Tomislav Žigmanov dodavši: „Na ovaj način, vrednovanjem i dodjelom nagrada, a to je jedan od programskih okvira djelovanja Zavoda, učvršćuje se postojeća kulturna praksa koja je prisutna među nama. Poznato je da je hrvatska kultura institucionalno relativno slabo razvijena i da unutar nje nije razvijena praksa dodjeljivanja nagrada. Postoji samo nagrada za životno djelo u književnosti u okviru Dana Balinta Vujkova koja se počela dodjeljivati prošle godine. U ostalim segmentima naše kulture takve nagrade ne postoje. Zavod će se na tom planu svakako anga-

žirati.” Žigmanov je ukazao da se na ovaj način uspjelo na simbolično najvišoj razini potvrditi bitnost prinosa na planu očuvanja hrvatske kulture u Vojvodini kod ova četiri odličnika. Neprijeporna umjetnička važnost njihova opusa, dosljedno i dugotrajno svjedočenje nacionalnog identiteta, te njihova životna dob bili su kriteriji po kojima su predloženi za dobivanje odličja, zaključio je Tomislav Žigmanov. U ime poticatelja dobivanja ovih odličja – ZKVH, ravnatelj Tomislav Žigmanov zahvaljujući diplomatskim predstavništvima Republike Hrvatske u Subotici i Beogradu, napose generalnoj konzulici Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici Ljerki Alajbeg na velikom angažmanu u lobiranju i samom ostvarenju dobivanja odličja, istaknuo je doprinos četvero dobitnika u ukupnoj hrvatskoj kulturi, a dobivena odličja jasan su znak da je ona integralna cjelina i da postoji tamo gdje Hrvati stvaraju.

Državni tajnik Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Davor Božinović, primivši odlikovane, kazao je kako je dodjelom odlikovanja Republika Hrvatska odala priznanje pripadnicima hrvatskoga naroda u Vojvodini za znanstvena i kulturna postignuća te za sav njihov doprinos i hrvatskoj zajednici na tom području i matičnoj domovini. Zaključio je kako ovim svečanim činom Republika Hrvatska ističe dosljednu i punu potporu nacionalnoj samobitnosti i kulturnom stvaralaštvu Hrvata izvan domovine.

Mjesec hrvatske knjige

Od 15. listopada do 15. studenoga nizom manifestacija i programa obilježava se mjesec hrvatske knjige u Republici Hrvatskoj. Manifestacija „Mjesec hrvatske knjige 2009” posvećena je Međunarodnoj godini astronomije. Pod nazivom „Čitajmo pod zvijezdama”, 23. listopada, od 18 do 24 sata, organizirat će se čitanje u svim gradovima i naseljima. Toga će se dana čitati ulomci iz knjiga u kavanama, restoranima, trgovinama, tramvajima, na autobusnim stajalištima, itd. Održat će se i Nacionalni kviz za poticanje čitanja namijenjen učenicima viših razreda osnovne škole, koji se po Hrvatskoj organizira u knjižnicama za djecu i mladež te u knjižnicama, školama i kulturnim društvima za hrvatsku djecu u susjednim državama. U sklopu Mjeseca hrvatske knjige na Interliberu će biti organizirane radionice za mladež te niz predavanja iz područja astronomije.

BAČKA – Hrvatska samouprava Bačko-kiškunske županije održat će redovitu sjednicu Vijeća, koja će se upriličiti u utorak 27. listopada u 14.30 sati u županijskom Narodnosnom domu u Baji. Na dnevnom redu bit će Izvješće o proračunu za prvih devet mjeseci 2009. godine, te razna pitanja.

BUDIMPEŠTA – Poziv za dostavljanje prijedloga u svezi s dnevnim redom iduće sjednice Skupštine HDS-a. Sljedeća redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave bit će 21. studenoga 2009. godine. Mole se zastupnici Skupštine, voditelji tijela ili ustanova da u svezi s predloženim dnevnim redom dostave svoje primjedbe i prijedloge u pisanom obliku na adresu HDS-ova Ureda najkasnije do 4. studenoga 2009. godine. Predloženi dnevni red: 1. Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao; Izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik; referent: Mišo Hepp, predsjednik; a) Izvješća zamjenika predsjednika; referenti: Đuso Dudaš, Matija Šmatović; 2. Prijedlog Plana rada HDS-a za 2010. godinu; referent: Mišo Hepp, predsjednik; 3. Financijsko izvješće HDS-a i ustanova za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2009; referent: Mišo Hepp, predsjednik; 4. Prijedlog koncepcije Proračuna za 2010. godinu; referent: Mišo Hepp, predsjednik; 5. Dopuna Osnivačkog dokumenta Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu; referent: Joso Šibalin, ravnatelj; 6. Modifikacija Pravilnika o organizaciji i radu HDS-a i Osnivačkog dokumenta Ureda Hrvatske državne samouprave; referent: Mišo Hepp, predsjednik; 7. Razno.

SUBOTICA – Književni tisak podunavskih Hrvata i Sakupljački rad Balinta Vujkova okvirne su teme Dana Balinta Vujkova, koji će se od 22. do 24. listopada održati u Subotici u organizaciji Hrvatske čitaonice. Osim stručno-znanstvenoga skupa, koji će uobičajeno trajati dva dana (23. i 24. listopada), jedan je dan namijenjen učenicima koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku (23. listopada). Otvorenje Dana Balinta Vujkova bit će 22. listopada u Velikoj vijećnici Gradske kuće, u okviru multimedijalne večeri. U sklopu večeri će se dodijeliti nagrade za životno djelo na području književnosti. Prateći program ovogodišnjih Dana Balinta Vujkova jest izložba književne periodike podunavskih Hrvata. Skupu sudjeluju i predstavnici Hrvata iz Mađarske, Đuro Franković, Ernest Barić i Stjepan Blažetin, te predstavnici Hrvata iz Austrije Robert Hajsan i Nikola Benčić.

PEČUH – Kulturno-umjetničko društvo „Tanac” i Orkestar „Vizin” 30. listopada s početkom 19 sati i 30 minuta, u Domu omladine zajednički će prirediti hrvatsku plesanicu.

Već tradicionalni Županijski susret hrvatskih učenika u bačvanskom Baćinu održan je u petak, 16. listopada, u suorganizaciji mjesne Osnovne škole i Hrvatske manjinske samouprave. Kako uvodno reče učiteljica hrvatskoga jezika, ujedno i glavna organizatorica, na Susretu se okupilo 145 učenika iz osam naselja, a devet škola. Među najvažnijim ciljevima Marija Prodan istaknula je okupljanje djece hrvatskoga podrijetla poradi jačanja i očuvanja identiteta, te njegovanja hrvatskoga jezika, radi druženja kroz igru i natjecanja.

U ime organizatora i domaćina sudionike i goste na hrvatskom i mađarskom jeziku pozdravili su predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Franjo Anišić i učiteljica Marija Prodan. Među njima posebno su pozdravili uzvanike i članove ocjenjivačkog suda – generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljanu Pancirov, dopredsjednika Skupštine Bačko-kiškunske županije Zoltána Bagó, predsjednika Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije Josu Šibalina, predsjednika Odbora za odgoj i obrazovanje Skupštine HDS-a Gabora Győrvárija, Marija Berečića, lektora bajske Visoke škole «Eötvös József», Anicu Petreš Németh, ravnateljicu budimpeštanskog HOŠIG-a, Angelu Šokac Marković, predsjednicu Bačkog ogranka SHM-a i Janju Živković Mandić, profesoricu hrvatskoga jezika i književnosti pečuške Hrvatske škole.

Okupljenim sudionicima, prije svega djeci, ali i njihovim nastavnicima, koji su ih pripremili i dopratili, dobrodošlicu i dobru zabavu, te da se osjećaju kao kod kuće, zaželio je ravnatelj Osnovne škole. László Tamaskó je naglasio: „Ova je priredba ostvarena najvećim zalaganjem mjesne Hrvatske manjinske samouprave. U nadi da ćemo ovu priredbu organizirati i dogodine, želim vam da se dobro provedete” – reče ravnatelj škole.

Županijski susret hrvatskih učenika u Baćinu

Uz jezične i zabavne sadržaje okupilo se domalo 150 učenika

Divlje mačke (Baćino I) osvojile su prvo mjesto u nižim razredima

Sudionicima se ukratko obratila i generalna konzulica Ljiljana Pancirov, koja, kako sama reče, prvi put je bila na ovoj priredbi, izrazivši nadu da će prema osnovnoj temi Susreta, jesen biti prisutna u svim učeničkim radovima. Uvjerena da će ocjenjivački sud biti strog, ali i pravedan u vrednovanju radova, ona je ujedno zahvalila i svim nastavnicima koji su pripremili i dopratili djecu u Baćino.

Osim domaćina, Susretu koji je upriličen u školskoj športskoj dvorani odazvali su se učenici iz Aljmaša, dviju bajskih škola (Općepravosudna središta Šugavica s Dolnjaka i

OPS s Vancage), Dušnoka, Gare, Kaćmara i Santova. U okviru natjecanja iz hrvatskoga jezika na temu «Jesen», posebno u kategorijama nižih i viših razreda učenici su se nadmetali s petočlanim družinama. Bilo je popunjavanja radnih listića, plesa s jabukom, krunjenja kukuruza i drugih zabavnih sadržaja. Za vrijeme stanke sudionici Susreta mogli su gledati projekciju fotografija iz dvaju ljetnih tabora, Male ljetne škole hrvatskoga jezika u Santovu i Ljetnoga tabora učenika u KPCO «Zavičaj» u Vlačićima na otoku Pagu, u kojima su sudjelovali i baćinski učenici. Putem razglasa čula se hrvatska glazba, čime je stvoren veseo ugođaj, uz pjesmu i druženje.

Nakon objeda, proglašeni su rezultati, te nastavljeno druženje učenika, nastavnika, domaćina i uzvanika.

U nižim razredima najuspješniji bili su domaćini, jer su prvo mjesto osvojile Divlje mačke (Baćino I), drugo Ježevi (Kalača I), a treća je bila družina «Listopad» iz Dušnoka.

U višim razredima dvostruku pobjedu odnijeli su učenici Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma iz Santova. Prvo mjesto pripalo je Tamburašima (Santovo II), drugo Veselim Santovcima (Santovo I), a družina domaćina «Pečeni sir» (Baćino I) bila je treća. Sve su družine dobile spomenicu, a najbolji su darivani i posebnom nagradom.

Baćinski je susret još jednom potvrdio da za ovakvim okupljanjima ne samo da postoji potreba nego su ona najbolji izraz zajedništva i jačanja svijesti o pripadnosti hrvatskoj zajednici.

Tamburaši (Santovo II) bili su prvi u višim razredima

Stipan Balatinac

Hoće li se Savezov položaj mijenjati nabolje

Upravo je prošlo godinu dana od izvanrednog Kongresa Saveza Hrvata u Mađarskoj, održanog 11. listopada 2008. g. Na njemu je određena članarina, od toga je vremena svaki njegov član dužan uplatiti godišnju članarinu, inače prestaje biti članom. Koliko je donesena odluka utjecala na članstvo, u kakvom će položaju ta organizacija proslaviti nedaleku dvadesetu obljetnicu, pitaju se mnogi.

Savez Hrvata u Mađarskoj utemeljen je 1990. g. i do prvih manjinskih izbora bio je najveće kulturno, prosvjetno i političko tijelo Hrvata u Mađarskoj. Pošto je političku ulogu hrvatske manjine preuzela Hrvatska državna samouprava, Savez je postao civilnom udruhom, koja je pokušavala okupljati civilnu sferu hrvatske manjine, no njegovo je značenje iz godine u godinu „blijedjelo”. Na posljednjim manjinskim izborima, na kratko je vrijeme Savez dobio ulogu, naime gotovo svi kandidati manjinskih izbora krenuli su na njegovoj listi, ali nakon izbora njegova je uloga u javnom životu Hrvata opet splasnula. Problematika Savezova položaja spomenuta je već i na posljednjemu redovitom Kongresu 13. svibnja 2006. g. u Koljnofu. Postavljeno je i pitanje članstva, broj registriranih članova. Na istom je Kongresu prihvaćeno da će predsjedništvo izraditi prijedlog za izmjenu Statuta te razmotriti nove inicijative.

Za tri godine, 11. listopada 2008. g., sazvan je izvanredni Kongres u Budimpešti, naime Glavnogradsko odvjetništvo zatražilo je od organizacije da se statut uskladi sa zakonskim odredbama civilnih društava. Radilo se o određivanju članarine, što propisuje zakon kod civilnih društava, stoga za dnevni red je naznačena samo jedna točka dnevnog reda: pitanje članstva i određivanje članarine, no došlo je i do nekih sitnih promjena u statutu. Prihvaćanjem članarine na tome Kongresu svi stari i novi članovi Saveza trebali su se, odnosno trebaju se izjasniti pristupnicom i plaćanjem članarine o svome članstvu. Za prirodne osobe je to 200, a za udruge 5000 forinti mjesečno. O tome koliko članova ima Savez, odnosno njegove regionalne udruge, članovi Predsjedništva još uvijek nisu znali dati točne informacije na posljednjoj sjednici u Sumartonu.

O problemima registriranja predsjednik Saveza Joso Ostrogonac rekao je sljedeće: Registriranje članstva teško ide, mnogi bivši članovi i zastupnici manjinskih samouprava potraženi su preko pisama, no ipak nisu uplatili članarina. Može se dogoditi i to da neki ljudi nisu dovoljno informirani, da su neki komotni, čak i neki intelektualci. Mislim da 200 forinti mjesečno nije mnogo, to može bilo tko uplatiti. Sada su neke regije prešle na način da idu od kuće do kuće i objasne ljudima o čemu se radi i tako prikupljaju članstvo.

Članstvo je teško okupiti i zbog oslabljenog položaja Saveza, o čemu je predsjednik imao sljedeće mišljenje: Nekada je

bila stara praksa da su nas priznali kao drugu krovnu organizaciju Hrvata, ako nika-ko drugo, onda barem formalno, npr. nije nam se sviđalo da na susretu premijera dviju vlada Savez nije bio nazočan. Prije praksa nije bila takva, dvije krovne organizacije zajedno su istupale, možda se formalno nešto dogodilo. Po mom sudu potpisan ugovor o suradnji između Saveza i HDS-a ne funkcionira kako treba, slab je međusobni dijalog. Istina da smo nekoliko puta dobili potporu od HDS-a, čak i novčanu potporu, ipak, po mom sudu, što naglašavam, zastupnici u Skupštini i u Zemaljskom odboru ne ponašaju se onako kako bi trebali. Zaborave da je naša lista pobijedila na zadnjim izborima i oni bi nekako trebali zastupati interese Saveza. Upravo zbog toga naša je zadaća prilikom pripremanja predstojećih izbora da svu našu praksu koju imamo, i onu gorku, uvažimo. O tome moramo i na kongresu i na zemaljskom odboru razgovarati, dobro pripremiti tko će ići na našu listu, da se opozovu ljudi koji su od 90-ih godina zastupnici, a još nijedanput nisu progovorili, nego samo primaju putne troškove, žure kućama. Zato će kongres u svibnju iduće godine biti sudbonosan i za Savez i za samouprave. Mislim, ako ostaje ista praksa manjinskih izbora, onda Savez treba da zauzima svoj stav. Ljudi koji će dospjeti na Savezovoj listi, na zastupničkome mjestu trebat će zastupati i interese svoje udruge. Nije dosta samo grabiti pozicije i biti nazočan, pojediti ručak i dići putni trošak, nego treba da budu aktivni i sve naše težnje, sve naše ciljeve da zastupaju i u državnoj samoupravi. Po mom sudu, to je evidentno jer ne mogu zamisliti da u parlamentu pripadnici jedne stranke ne glasuju onako kako ta stranka odluči. To je jedna stvar, koje treba riješiti, i to pripremamo, naravno, trebamo konzultirati pravnike na koji način se to može provesti. Druga stvar koju bi trebalo riješiti jest da se ljudi mogu opozvati, oni koji su neaktivni i ne žele sudjelovati u djelovanju, zašto bi trebali biti u organizaciji.

Savez šansu popravljavanja svog ugleda vidi u sljedećim manjinskim izborima u kojima je i prošli put imao odlučujuću ulogu. U tome da okupi većinu kandidata na svoju listu trebat će se dobro organizirati, a to misli i predsjednik: Savez bi trebao imati puno veću propagandu, promidžbu, radi u svakoj regiji, prema svojim skromnim materijalnim mogućnostima svugdje potpomaže priredbe, možda bi to tre-

balo više naglašavati. Na izborima, naravno, u raznim regijama neke registrirane organizacije imaju pravo da postave i državnu listu ako odgovaraju određenim uvjetima. Mislim da se neće ponoviti ono što je bilo prije četiri godine, da smo samo mi Hrvati imali tako jedinstvenu listu. Nije slučajno ni ono, mi smo imali jednu dobru inicijativu i možda bi bilo dobro to nastaviti, druge manjine su pitale kako smo to mogli uspjati. Ovaj put će konkurencija biti veća, ipak su prošle gotovo četiri godine, ima i drugih udruga koje ozbiljno rade. Ja mogu zamišljati i postavljati listu zajedno s kompromisom s drugim udrugama, zašto ne bih ako su i one naše, i tamo ima korisnih ljudi. Zašto ne bismo išli u biračku koaliciju? Što je veća paleta, šarenija slika, time je možda i bolja, no mislim da Savez mora imati jednu većinu, mora imati svoju određenu poziciju.

Ima li Savez budućnosti? Na posljednjem su kongresu iznesene neke nove ideje. Stjepan Blažetin je iznio svoje ideje o reformiranju Saveza, što je zapravo i kongres prihvatio, a neki su i počeli razmišljati o tome, npr. o moralnoj dužnosti zastupnika prema Savezu, no bilo je tamo i drugih zamisli o kojima se otada nije govorilo, npr. materijalna pomoć Savezu u svrhu organiziranja civilne sfere. O svemu tome predsjednik razmišlja prema sljedećem: Mislim da su njegove ideje bile jako dobre, ali ja sam znao da je u zadnjih godina to bila iluzija, baš zbog ljudi koji su skupštinari, ali su i članovi Zemaljskog odbora u Savezu. Kada smo se obratili molbom za neku materijalnu pomoć i moralnu, nije bilo izglasovano, barem ne ta svota o čemu je bilo riječi na kongresu. To je ono o čemu sam već govorio, odnos dvije krovne organizacije. Za predstojeći kongres trebamo se jedinstveno pripremiti, gledajući neke alternativne misli, gledajući našu viziju, da dobijemo takav statut koji će odgovarati budućem vremenu, svakako će biti novi jer ćemo imati novo članstvo, za to već imamo neke regulative, da sve uđe u statut i u plan rada što ljudi donesu s terena, svoja mišljenja, tu će biti i personalnih pitanja, birat će se novo vodstvo, i na to se treba dobro pripremiti.

Beta

Ples joj je život

Svoju plesnu i pedagošku karijeru Marika Kričković započela je prije 40 godina. Povodom nesvakidašnjeg jubileja i među djecom toliko omiljenoj „Marika néni“ čestitao je HOŠIG-ov nastavnički zbor.

Cijenjena nastavnica stekla je istaknute zasluge pri očuvanju i podučavanju hrvatske kulturne baštine i plesne tradicije.

Njezina plesna karijera krenula je u Mađarskome državnom narodnom ansamblu, i s velikom ljubavlju i požrtvovnosti se posvetila zajedničkom umjetničkom stvaralaštvu, zajedno sa svojim suprugom, velikim majstorom plesne umjetnosti Antunom Kričkovićem. O njezinoj djelatnosti svjedoče tuzemni i inozemni uspjesi „Luči“ i „Tamburice“.

Marika Kričković priprema se na ponovni jubilej: 28. studenoga Plesni ansambl „Luč“ slavi 50. obljetnicu svog osnutka.

uredništvo

Dvodnevni Rešetarački susret pjesnika, 25-27. rujna 2009, u organizaciji KLD-a "Rešetari", uz predstavljanje zbornika pjesama hrvatskih pjesnika iz dijaspore, održan je pod pokroviteljstvom predsjednice Vlade Republike Hrvatske Jadranke Kosor. Dvanaesti pjesnički susret u Rešetarima kod Nove Gradiške na Pjesničkoj večeri okupio je 12 članova KLD-a „Rešetari“, po dva pjesnika iz Osijeka, Slavnskoga Broda, Valpova, Donjeg Miholjca, Našica, Nove Gradiške, Splita i Varaždina, profesionalne pjesnike iz Hrvatske i hrvatske pjesnike iz dijaspore (Španjolske, Engleske, Južnoafričke Republike, Belgije, Argentine, Rumunjske, Mađarske, Austrije, Njemačke, Slovenije, Srbije, BiH, Italije, Crne Gore, Slovačke, Švedske, SAD-a i Kanade). Na tradicionalnom okupljanju pjesnika u Slavoniji predstavljena je i knjiga „Otajstva slobode“, peta knjiga pjesama mostarskoga pjesnika Petra Milića Periša. O njegovoj knjizi govorili su književnik Đuro Vidmarović, autor predgovora, i pjesnik Ivan Slišurić. Pjesnička manifestacija sabrala je u Rešetarima sudionike iz 12 zemalja svijeta i sa svih kontinenata, a svake godine KLD "Rešetari" izdaje i promovira zbornik radova sudionika. Ovogodišnji Zbornik pjesama donosi 186 pjesama 136 autora. Izbornici pjesama bili su Stjepan Blažetin iz Pečuha, Đuro Vidmarović iz Zagreba i Ivan Slišurić iz Nove Gradiške. U okviru Susreta otvorena je i izložba fotografija Fotokluba Nove Gradiške naslovljena „Skulpture Antuna Petrovića“, a pjesnici su se susreli i s učenicima osnovnih škola zapadnoga dijela Brodsko-posavske županije. Predstavljen je i prvi Zbornik mladih pjesnika. U nj je uvršteno 59 pjesama 46 autora, među kojima su mladi autori iz Mađarske s po jednom pjesmom: Amina Aliustić, Vanda Bardos, Danijel Blažetin, Vjekoslav Blažetin, Tomica Czibolya, Zoran

Rešetarački susret pjesnika

Živković, Alexandra Sindelić, Perica Balaž i Marko Kitonjić. Izbornici pjesama bili su Zlata Dasović iz Osijeka, Radimir Dumičić iz Nove Gradiške i Nada Šelić iz Cernika. Dvanaesti Rešetarački susreti pjesnika su za nama, a plemeniti cilj koji organizator, Književno likovno društvo Rešetari, već desetljećima, usprkos teškim financijskim uvjetima i izostanku očekivanih potpora, uspješno ostvaruje postignut je - stvaralaštvo Hrvata na materinskom jeziku, u domovini i inozemstvu, svih onih koji žive u različitim državama, na različitim kontinentima, opstat će i nadalje. Susreti će se nastaviti ponajprije zahvaljujući zavidljućem zalaganju predsjednika Društva Ivana De Ville, profesora Slišurića, Vidmarovića, Blažetina i svih sudionika Susreta koji mu se redovito vraćaju. Veliku potporu organizatoru dala je i Općina Rešetari i nedavno izabrani načelnik Zlatko Aga, te Hrvatska matica iseljenika, koju je i ovaj put zastupala pravna savjetnica Diana Mašala-Perković. *Branka Pavić Blažetin*

Trenutak za pjesmu

Zoran Živković

Za tvoju uspomenu

Nema te više, a ja stalno gledam.
Mislim dugim u tišini drhtim.
Utješi se duša dok ti sliku gledam.
Uspomenu tvoju, ja u srcu čuvam.

Ne pomaže Bog, ni anđela sto.
Kad je našu ljubav nebo odnijelo.
Ne pomaže vino, uzalud mu trud.
Srce mi podsjeti, bez tebe sam lud.

Nema te više, a moram da živim.
Čuvam te u srcu, to je tvoje mjesto.
U tvojemu licu ja se divim često
Želja mi još uvijek nije minula:
Ti si meni sve!

Književna večer u Maloj Pešti

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave Male Pešte (XIX. okrug), u četvrtak, 15. listopada, s početkom u 18 sati u prostorijama Knjižnice „Szabó Ervin” (Ul. Üllői br. 255) ustrojen je susret s hrvatskim književnicima *Lajošem Škrapićem* i *Markom Dekićem*. Okupljene ljubitelje književnosti pozdravila je ravnateljica knjižnice Zsuzsanna Dobrova, a u ime tamošnje naše samouprave dopredsjednica Marija Petrič koja je posebno pozdravila predstavnicu Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, konzulicu *Carmen Floršić* i atašeicu za kulturna, manjinska te medijska pitanja *Nedu Milišić*.

U prvom je dijelu *Marija Petrič* u kraćim crtama predstavila gradišćanskohrvatskoga pjesnika i prevoditelja Lajoša Škrapića koji je odgovarajući na postavljena pitanja, upoznao nazočne (Hrvate, Mađare, Slovake), i na hrvatskom i na mađarskom jeziku s prvijenca svoga književnog stvaralaštva započelo u 42. godini života profesora, matematike i fizike koji je napamet kazivao stihove vezane napose uza svoj gradišćanski krajolik i rodno mu Petrovo Selo, koje je posvetio svojim najbližima i najmilijima, majci i drugima, a koji su objelodanjeni u zbirkama «Droptine» (1988) i «Obračun» (1996). Pjesnik je govorio i o svojoj prevodilačkoj djelatnosti. Na svoj gradišćanskohrvatski dijalekt prepjevao je niz mađarskih klasika, primjerice Mihály Vörösmartya, Jánosa Aranya, Sándora Petőfia, Mihály Tompu i druge. Recitirao je Lermontovljevu „Uspavanku” na ruskom i hrvatskom, te popularnu Petőfievu „Na kraju septembra...” na hrvatskom i mađarskom. Na koncu je L. Škrapić predstavio (u prijevodu na mađarskome) Davora Brlića, mladoga

hrvatskog pjesnika iz Zlatara. U drugom dijelu večeri zastupnik samouprave – mlada hrvatska pjesnička nada – *Dalibor Mandić* predstavio je dosadašnji životni put i književni opus pjesnika, prevoditelja i novinara Marka Dekića. Također odgovarajući na postavljena pitanja, pjesnik je upoznao publiku s književnicima koji su umnogome utjecali i pridonijeli oformljivanju i daljnjem razvoju pjesničkog mu stvaralaštva, a koji je svoga prvijenca «Obojak i jaje...», napisanog za djecu, objavio davne 1953. godine na stranicama tadašnjih Naših novina, a kasnija ostvarenja u Narodnim novinama i Hrvatskom glasniku te godišnjacima Narodnom kalendaru i Hrvatskom kalendaru. Govoreći o prijevodima, književnik je predstavio svoje suvremenike, manjinske literate na hrvatskom

te da je i sam preveden na mađarski, rumunjski, slovački i esperanto.

Spomenuo je najnovije uglazbljene pjesme «Naše korijenje», «Jednoj učiteljici» i druge, a pjesmu za djecu, s naslovom «Šibeniku», čak je i otpjevao.

Među skladateljima spomenuti su Tihomir Vujičić, Koljnofac Ivan Salmer i Bečejac Imre Vincze. Pjesme: „Sviraj, sviraj, tamburice” i „Dokle j' kola” pročitane su na hrvatskom i u mađarskom prijevodu. Dekić je uzgred govorio i o svome domalo dvadesetljetnom folklornom djelovanju u Centralnom ansamblu Južnih Slavena u Mađarskoj, preteći današnjega Hrvatskoga plesnog umjetničkog ansambla „Luč”, čiji je jedan od utemeljitelja, a koji će ove godine u studenom slaviti svoju 50. obljetnicu.

d.

Foto: A. Kollár

Darinka Orčik i Orkestar „Bačka”

Susret crkvenih zborova u Vršendi

Pjevački zbor iz Dušnoka

Pjevački zbor iz Vršende

Vjerska te kulturna udruga šokačkih Hrvata u Vršendi, u suorganizaciji s Udrugom baranjskih Hrvata, u starodrevnoj vršendskoj crkvi, sagrađenoj davne 1772. godine, organizirala je 3. listopada Susret crkvenih zborova.

Održana je sveta misa na hrvatskom jeziku koju je služio svećenik Josip Kuzmić iz Draža uz koncelebriranje mjesnoga župnika Attila Bognára, a u sklopu svete mise svećenik Attila Bognár posvetio je i zastavu Hrvatske samouprave Baranjske županije. Svetu misu pjevao je Pjevački zbor iz Vršende uz orguljašku pratnju Marijane Barjaktar. Nakon svete mise slijedio je drugi po redu Susret crkvenih zborova u kojem su ove godine sudjelovali: Pjevački zbor iz Batine, Pjevački zbor iz Vršende, Pjevački zbor iz Dušnoka i Pjevački zbor Ladislava Matuška iz Kulinja.

Pjevački zbor iz Dušnoka osnovan je 16. svibnja 2000. godine poradi njegovanja, sakupljanja zavičajnih pjesama. Zbor redovito nastupa. Imao je brojne nastupe diljem Mađarske, a gostovao je i u matičnoj domovini u Trogiru, Pušću, te organizira svake godine Božićni koncert crkvenih zborova u Dušnoku. Zbor vodi Matija Mandić Goher.

Pjevački zbor Župe Sv. Valentina iz Batine djeluje u sklopu mađarskog KUD-a „Kiskőszeg”. Često nastupa u okolnim mjestima i u inozemstvu, a svake nedjelje pjevaju na svetoj misi, jedne nedjelje na hrvatskom, a druge nedjelje na mađarskom jeziku. Zbor podučava Marija Vereš, kantorica je Jelena Kovačić, a voditeljica Marija Radičev. Pjevački zbor Ladislava Matuška osnovan je prije devet godina, voditelj je zbora Ivo Grišnik, a na repertoaru osim hrvatskih naro-

dni pjesama imaju i crkvene pučke popijevke. Zbor je imao brojna gostovanja. Premda je zbor mješovit, u Vršendi su nastupile tek žene jer je muški dio zbora sudjelovao toga dana natjecanju u ribolovu.

Domaćini, pjevački zbor iz Vršende,

predsjednica Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata (u sklopu koje djeluje i zbor) Marijana Barjaktar.

Privedbi su nazočili, među ostalima, Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, te prva konzulica Jadranka Telišman, Mišo Hepp, predsjednik HDS-a, Đuso Dudaš, zamjenik predsjednika HDS-a, Ivan Guban, predsjednik Udruge baranjskih Hrvata...

Privedba je ostvarena potporom Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj, Udruge baranjskih Hrvata, Mjesne samouprave sela Vršende, vršendske Hrvatske samouprave i Hrvatske državne samouprave.

Branka Pavić Blažetin

Pjevački zbor Ladislava Matuška iz Kulinja

djeluje u sklopu Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata.

Njegovi su članovi nositelji hrvatskoga javnog života u naselju. Imaju mnogobrojne nastupe i u Mađarskoj (poglavito u Baranjskoj županiji i Bačkoj) i u matičnoj domovini. Zbor vodi Eržika Vranešić, dok je

Pjevački zbor iz Batine

Dan Baranjske županije

Zastupnici Hrvatske samouprave Baranjske županije ispred vršendske crkve sa zastavom samouprave

Ove je godine XIV. put ustrojena svečanost Dana Baranjske županije, 10. listopada. Od 1996. slavi se 10. listopada kao Dan Baranjske županije u spomen na darovnicu iz 1694. godine kojom je Baranjska županija dobila svoj pečat i grb. Svečanost je započela svetom misom koju je u pečuškoj katedrali služio generalni vikar Balázs Garadnay, a nastavljena svečanošću u Centru Cella Septichora. Zanimljivo je kako je ovogodišnja svečanost bila u znaku manjinskih zajednica koje žive u Županiji, točnije u znaku Cigana, Nijemaca i Hrvata koji od prošlih izbora imaju i svoje županijske samouprave u Baranjskoj županiji. U kulturnom programu nastupili su tako Skupina Phralipe s izvedbom izvornih ciganskih plesova, učenici Školskoga centra „Valéria Koch” s rukoveti narodnih pjesama i izvedbom narodne priče na njemačkom

jeziku te ženski pjevački zbor Augusta Šenoae u pratnji Orkestra Vizin s hrvatskim narodnim pjesmama. Manjinske županijske samouprave predstavile su svoje zastave, te su se i njihovi predsjednici na mađarskom jeziku obratili nazočnima kratkim govorom, tako i predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Šarošac. Župan János Hargitai podijelio je niz županijskih odlikovanja zaslužnim pojedincima, među kojima Odličje za mladež **Stipanu Filakoviću, treneru atletike mohačkog atletskog kluba i voditelju KUD-a Mohač, za njegov stručni rad s podmlatkom te za rad na polju očuvanja i prenošenje narodnih običaja tijekom više desetljeća.** Ovogodišnja Nagrada za manjine dodijeljena je Anni Orsós Pálmai, pripadnici ciganske manjine (ove su godine s prijedlogom na redu bili Cigani, kako saznajemo, u 2010. na redu su s prijedlogom Hrvati), znanstvenoj suradnici pečuškoga sveučilišta za istaknuti rad na području podučavanja beas jezika. Nagrada za medije pripala je kolegi **Pálu Szpisjáku, glavnom uredniku TV Vajslova, za istaknuti stručni rad.** Kolega Szpisják dugi niz godina bio je glavni

Pál Szpisják, glavni urednik TV Vajslova

urednik Televizije grada Šeljina, te pokrenuo i emisiju na hrvatskom jeziku: Podravski magazin. U svome svečanom govoru predsjednik skupštine Baranjske županije János Hargitai naglasio je važnost suživota s manjinama kazavši kako manjine i različitosti kultura obogaćuju državu čiji smo građani. Kazao je pri tome kako unutrašnja politika prema manjinskim zajednicama u Mađarskoj daje temelje za traženje većih prava izvan-graničnim Mađarima.

Zastava Hrvatske samouprave Baranjske županije

U sklopu drugog po redu Susreta crkvenih zborova u Vršendi, 3. listopada posvećena je zastava Hrvatske samouprave Baranjske županije. Nju je posvetio u društvu draškoga svećenika Josipa Kuzmića svećenik Attila Bognár koji je između ostaloga prilikom posvećenja rekao: Na Višeslavovoj krstionici, jednom od najstarijih sačuvanih spomenika hrvatske kulture, urezano je na latinskom jeziku ovo: „Haec fons ne(m)pe svmit infirmos vt reddat illvminatos”; u prijevodu: „Ovaj izvor prima slabe da ih učini prosvijetljenima...” I mi danas, Bogu zahvalno, prinosimo jedan novi znak, znak pripadnosti. Kao što naš život na zemlji ne vrijedi ništa bez Krista, tako ni ova zastava bez Krista ne može biti znak. Želim vam uputiti riječi Blaženoga Alojzija Stepinca: „Nećete biti dostojni imena otaca vaših ako budete dopustili da vas tko otrgne od pećine na kojoj je Krist sazidao svoju Crkvu.” Za Hrvatski je glasnik zastupnik Hrvatske samouprave Baranjske županije Antuš Vizin kazao prilikom posvećenja zastave u Vršendi kako je zastupničko tijelo zauzelo stav da mora imati svoje znakovlje, tako i zastavu. Čast mi je što sam mogao biti svjedokom posvećenja zastave. Donijeli smo odluku o potrebi crkvenoga posvećenja zastave, i to smo učinili u sklopu Šokačkog sijela u Vršendi, a zastavu ćemo prikazati prvi put široj javnosti i u sklopu proslave ovogodišnjeg Dana Baranjske županije, 10. listopada u Pečuhu. Smatrali smo važnim na zastavu staviti grb Baranjske županije, a s druge strane htjeli smo naznačiti kako je to hrvatska zastava i hrvatski znak, pa smo stavili šahovnicu u kombinaciji s mađarskim nacionalnim bojama, te natpis na dva jezika, na hrvatskom i mađarskom. Zastava će se upotrijebiti u svim svečanim prilikama.

bpb

DUŠNOK – Kako smo već prije pisali, tijekom ljeta došlo je do potpune obnove dušnočkoga školskog zdanja, koja uključuje obnovu učionica, novi krov, izolaciju, ali i namještaj te opremanje učionica za specifične zadaće. U okviru svečanosti, u petak, 9. rujna, u Dušnoku je uz prigodni program predana obnovljena školska zgrada. Obnova dvokatnice, koja je građena prije pedeset godina, a u kojoj se sada nalaze učenici nižih razreda, ostvarena je europskim natječajem u vrijednosti 144 milijuna forinta. Dodatnih 54 milijuna forinta, zajedno s Fajsinom (Fajsz), dobili su za ostvarivanje nastave na bazi kompetencije. Rezanjem svečane vrpce, obnovljeno školsko zdanje predali su parlamentarni zastupnik András Tóth Tati, član Odbora za obrazovanje i znanost, i voditelj Neprofitnog d. o. o. „VÁTI” László Szűts, nadzornik europskog natječaja. Okupljenima se obratio načelnik sela Petar Palotai zahvaljujući prije svega sastavljačima natječaja i izvođačima radova, među njima i mještanima. Obnovljenu zgradu posvetio je i blagoslovio župnik István Kistamás. Otvorena je i prigodna izložba fotografija, dnevnika i drugih dokumenata, te predmeta i školskih pomagala iz prošlih pet desetljeća škole, koju je priredila učiteljica Eva Koprivanac Tarnai. S. B.

ARŠANJAC – U Galeriji Anite Rózsakerti u Aršanju (Kisharsány) u Ulici Pince na broju 100 priredit će se 23. listopada s početkom u 18 sati hrvatska večer. Organizatori žele da posjetitelji pobliže upoznaju galeriju i ovu svestranu umjetnicu koja će im i pokazati na licu mjesta kako nastaju njezini zanimljivi radovi, kipovi, a sve to uz jednu ugodnu večer ispunjenu druženjem, dobrim jelom, bošnjačkom sarmom i rujnim vinom. U sklopu večeri nastupit će glazbeni pedagog Franjo Horvat i njegovi prijatelji koji će dati glazbeni ugođaj druženju. Podrobnije informacije od organizatora Anite Rózsakerti i Katice Antolović na broju 06/30/294-0710; ili 06/70/509-4756; e-mail: ankaexhibition@gmail.com.

Nova školska godina na Visokoj školi u Baji

Deset studentica na smjeru za hrvatske odgojiteljice i učiteljice

Dr. Živko Gorjanac, voditelj hrvatskog odjela

Nova školska godina počela je i na visokim učilištima, pa i na Visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji, u okviru koje djeluju pedagoški i vodoprivredni fakultet. Na pedagoškom fakultetu imaju Institut za manjinske i strane jezike, a unutar njega i Odjel za hrvatski jezik na čijem je čelu dr. Živko Gorjanac.

Treba naglasiti da ova škola u Baji ima dugu tradiciju. Izobrazba hrvatskih odgojitelja i učitelja odvija se već barem 25 godina, ali prema povijesnim izvorima, izobrazba hrvatskih učitelja postoji već od 1870. godine, dakle od samih početaka, a izobrazba odgajatelja teče tridesetak godina.

Kao što je već poznato, katedre su prije dvije godine preoblikovane u institute, stoga je organizacija nešto drukčija, ali kako dodaje dr. Gorjanac, suština je ostala ista. Na Odjelu za hrvatski jezik sada imaju grupicu od dva profesora i desetak studenata.

«Na našem odjelu, s lektorom iz Hrvatske, ima nas dvojica profesora. Vratio nam se Mario Berečić iz Petrijevac koji je prije već radio kod nas. Studenata sada nemamo tako mnogo jer izvanrednih jedva ima. Mislim da ćemo imati deset studenata, zapravo sve su studentice. Ne znam zbog čega, ali ovaj poziv muškarce tako više ne privlači. Zanimljivo je da su po broja pola studentice Mađarice iz

Hrvatske, koje tu mogu učiti i na mađarskom, a drugi dio Hrvatice iz Mađarske, i to u prvom redu iz Bačke i Baranje», reče nam profesor Gorjanac o početku nove školske godine, koja je organizirana po već ustaljenom programu, bez većih promjena. Doduše, imat će neke male preinake jer nakon sedam godina mora se praviti novi program, ali suština će ostati ista.

Tradicionalno je dobra suradnja s visokoškolskim ustanovama i u matičnoj domovini Hrvatskoj, posebice s Osijekom, Čakovcem i Splitom. Uskoro će, 3. i 4. studenog, imati Dan mađarske znanosti, koji imaju svake godine, a onda i Metodološku konferenciju koju priređuju svake četvrte godine. Kako smo čuli, Čakovčani su se već zanimali, ali će uz njih pozvati i predavače iz Pečuha te Osijeka i Splita, s kojim je suradnja zbog velike udaljenosti malo teža.

I ove godine dvije studentice s treće godine, jedna s odgojiteljskog, druga s učiteljskog smjera, nekoliko tjedana boravit će u Hrvatskoj, pohađat će nastavu u Osijeku.

Da studenti za svoga studija upoznaju ne samo grad Baju nego i okolna bačvanska naselja, po semestru, ili barem godišnje jedanput organizirano odlaze u neko od naših naselja. Budući da su zadnji put bili prije nekoliko godina, ove godine planiraju posjetiti zavičajni muzej u Čavolju. Kako svake godine pozivaju predavače, tako su i ove pozvali postulatora Blaženog Ivana Mertza, a jednako tako planiraju pozvat i jednog književnika iz redova Hrvata u Mađarskoj.

S. B.

Berbena zabava u Poganu

U Poganu je priređeno druženje kojim je proslavljena ovogodišnja berba i njezin urod, berbenom povorkom ulicama sela, te zabavom u mjesnom domu kulture. Ženski zbor „Snaše” i Orkestar „Vizin”.

Dan kruha u Vodicama

HOŠIG-ovi su učenici i ove godine sudjelovali na tradicionalnoj priredbi, Državnoj i svehrvatskoj smotri Dana kruha, dana zahvalnosti za plodove zemlje, koja je održana 11. listopada u Vodicama. Udruga „Lijepa Naša”, u suorganizaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske te Agencije za razvoj i obrazovanje, već dugih niz godina potiče obilježavanje Dana kruha u vrtićima, osnovnim i srednjim školama, te učeničkim domovima s neskrivenim ciljem upoznavanja djece i učenika s nastajanjem kruha, sa žetvenim i ostalim narodnim običajima, domaćim i drugim plodovima zemlje, pri čemu se želi ukazati na važnost zdrave prehrane i prednosti ekološke poljoprivrede. U Vodicama se svaka škola predstavila jednom malom izložbom plodova zemlje svoga užeg zavičaja, kruha i krušnih proizvoda, te starih alata koji su se upotrebljavali ili se još

upotrebljavaju pri obradi zemlje i pripremi kruha.

U pratnji nastavnika Ladislava Penzeša, HOŠIG su zastupali učenici 10.a razreda: Elizabeta Ábrahám, Mónika Szabó i Tomislav Sekereš. Oni su na svome štandu izložili kulinarske specijalitete Hrvata u Mađarskoj, ručne radove, drevne kućne predmete, a bili su obučeni u nošnje gradišćanskih, odnosno pomurskih Hrvata u Mađarskoj.

MALA
STRANICA

Izradila: Dijana Kovačić
iz Ficehaza

PEČUH – Učenici pečuskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležje tradicionalno borave tjedan dana kod prijateljskih škola u Zagrebu na satima i sudjeluju nastavi. Tako su i ove godine učenici aktualnoga sedmog razreda od 12. do 16. listopada boravili u Zagrebu i pohađali nastavu u prijateljskoj školi Miroslava Krležje na Kaptolu. Istodobno su u Zagrebu boravili i učenici aktualnoga 11. razreda. Osnovna škola „Miroslav Krležja” sa zagrebačkoga Kaptola već dvadeset i pet godina surađuje s pečuskom školom „imenjakinjom“. Obadviye nose ime najplodnijeg i najsvestranijeg književnika u povijesti hrvatske književnosti. Svake godine u listopadu, pečuski sedmi razredi učenika borave u Zagrebu tjedan dana. Pohađaju nastavu, a domaćini su im učenici vršnjaci koji ih primaju na smještaj. Nakon nastave, poslijepodne, organiziran im je „kulturni tjedan“ koji se sastoji od posjeta muzejima, kazalištu, a od zabavnih i poučnih sadržaja posjet Zoološkom vrtu u Maksimiru. Jednako tako učenici sedmog razreda iz zagrebačke škole svake godine u svibnju odlaze u dvodnevni posjet Pečuhu i tamo se upoznaju sa školom „Miroslav Krležja“, te organizacijom rada u školi i učeničkom domu. Riječ je o vrlo uspješnoj, bogatoj i raznolikoj suradnji čiji je cilj održavanje veza poradi očuvanja kulturne baštine, materijalnog jezika, običaja i tradicije.

Nek' nas Drava spoji!

Upravo je provedena međunarodna akcija/projekt „Nek' nas Drava spoji!“, kruna petogodišnjeg postojanja DDC-a. I doista nas je spojila: 50 mladih iz Zagreba, Budimpešte, Koprivnice i Gole, zajedno sa svojim voditeljima, provelo je u upoznavanju, zabavi, druženju, športu, veslanju, streličarstvu, jahanju konja, vožnji u kočijama, razgledavanju Parka skulptura, vožnji biciklima, obilasku jezera Ješkovo, gostoprimstvu Golčana i Dragutina Ciglara – čitav božji dan od jutra do kasnog popodneva. Akciju smo počeli pripremati već u siječnju 2009. godine, a uz organizacijsku potporu Gimnazije „Fran Galović” iz Koprivnice smo je i izveli.

Golemu nam je pomoć pružilo Ministarstvo vanjskih poslova, koje je prepoznalo snagu projekta povezivanja Hrvatske gimnazije iz Budimpešte, 7. i 9. gimnazije iz Zagreba, kop-rivničke gimnaziji i mladih iz Gole. Općina Gola, na čelu s načelnikom dr. Stjepanom Milinkovićem, i Turistička zajednica naselja Gole bile su naš domaćin koji nas je dočekaao, ugostio, pokazao svoje bogatstvo u zalihama naivne umjetnosti. Konjogojska udruga Gola provozala nas je u kočijama, uz jahanje na konjima i maženje ždrebađi. Dokumentacijski centar „Drava” sigurno je plovio Dravom i učinio veslanje nezaboravnim susretom, susretom s prirodom i, naravno, dravskim nemanima. I strelišta za luk i strijelu bilo je u DDC-ovoj organizaciji. Granična policija bila nam je u pratnji svojim gumenjakom, čineći samu plovidbu još sigurnijom. Slikarska kolonija Dragutina Ciglara bila je mjesto za oblin i slastan ručak, a njegov Park podravske velikana nudio je zanimljiv susret s drvenim kipovima istaknutih Podravaca. Ističemo i organizacijsku brigu Gimnazije „Fran Galović” iz Koprivnice i neumornog ravnatelja Vjekoslava Robotića koji je suvereno organizirao sportska događanja bez imalo zastoja. Ovako suhoparno smo opisali događanja koja smo pripremali mjesecima, a obavili u jedan projektni dan.

O raspoložuju mladih, o ljepotama Drave, o gostoljubivosti Golčana i nas domaćina nek' pričaju među sobom mladi gimnazijalci radi kojih smo sve ovo i napravili, da im usadimo ljepote Drave i Podravine u njihova srca. Po svemu sudeći, uspjeli smo – jer nas je pohvalila i draga gošća – naša generalna konzulica u Pečuhu, gđa Ljiljana Pancirov, koja je ponudila pomoć pri organizaciji sljedećeg ovakvog susreta.

www.ddc.hr

Santovo

Berbena svečanost okupila mještane

GARA – U tome južnobačkom naselju 4. listopada proslavit će se 275. obljetnica izgradnje mjesne crkve. Proslava počinje u 16 sati, misom na hrvatskom jeziku koju će služiti Nikola Vismeg, velečasni iz Đurića. Nakon mise, u 17 sati i 30 minuta je kulturni program u domu kulture s nastupom KUD-a Ladislava Matuška iz Kukinja i tamburaškog sastava iz Subotice. Za tu je prigodu Hrvatska manjinska samouprava tog naselja dala isklesati spomen-ploču od granita, s natpisom «Bože nebeski, čuvaj nas kao zjenicu oka. Učini da i u budućnosti budemo dostojni Tvoje milosti i ljubavi». Spomen-ploča će biti postavljena na lijevoj strani (bunjevačkoj) crkve, gdje su kipovi i oltar svetaca što štiju Hrvati-Bunjevci.

HARKANJ – U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave grada Harkanja, 6. studenoga organizira se tradicionalno Hrvatsko večer. Sveta misa počinje u 17 sati u gradskoj rimokatoličkoj crkvi; predvodit će je Ladislav Ronta. Nakon mise počinje folklorni program u gradskom domu kulture, u kojem sudjeluju: Folklorna grupa iz Koljnofa; KUD „Marica” iz Salante; „Snaše” iz Pogana; KUD „Đeram” iz; KUD „Ladislav Matušek” iz Kukinja i Mješoviti pjevački zbor iz Harkanja. Na Hrvatskom balu svira „Podravka”.

BUDIMPEŠTA – U povodu 18. obljetnice stradanja Vukovara Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti u suradnji s Hrvatskom samoupravom IV. okruga 26. studenog poziva na glazbeno-pjesničku večer pod nazivom „GRAD”. Odabrane tekstove pjesnika i novinara Siniše Glavaševića, koje je on telefaksom slao iz opkoljenog Vukovara, interpretira i govori dramski umjetnik Rene Medvešek, a svojim ga pjesmama prati kantautor Čedo Antolić. Mjesto priredbe: Dom kulture Ady Endre (1043 Budapest, Tavasz u. 4.) Vrijeme priredbe: 26. studenog u 18,30 sati. Ulaz je besplatan. Program su podržali Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Grad Zagreb.

HARKANJ – U organizaciji Hrvatske samouprave grada Harkanja, skupina harkanjskih Hrvata na čelu sa svećenikom Ladislavom Rantom, koji svakoga mjeseca u harkanjskoj rimokatoličkoj crkvi služi i misu na hrvatskom jeziku uz pjevanje Mjesnoga crkvenog zbora tamošnjih Hrvata, 17. listopada hodočastila je u Hrvatsku. Hodočasnici, izletnici posjetili su hrvatski grad heroj Vukovar, poznato iločko vinorodno područje i grad Ilok, te nazočili misama i molitvama u tamošnjim crkvama.

U suorganizaciji Roditeljske zajednice Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma te mjesne Konjičke udruge, u subotu, 10. listopada, u Santovu je i ove godine ustrojena Berbena svečanost u okviru koje je upriličena svečana berbena povorka, prigodni program i bal. Već po običaju, povorka konjanika, okičenih dvoprega, djece i mladeži u izvornim nošnjama obišla je središnji dio sela. Krenuvši iz školskoga dvorišta, preko Prnjavora (Dózsina ul.), Tončicine bašće (Zrínyieva ul.), Novog sela (Munkácsieva ul.), Jamačinog sokaka (Rákóczieva ul.), Lipom Joze sokaka (Vörösmartyeva ul.) i Velikog sokaka (Kossuthova ul.) do središnjeg trga. Kao i svake godine dosada, mještani su dočekivali povorku na usputnim, lijepo uređenim i bogatim postajama, gdje su ih nudili osvježujućim pićem, kolačima i drugim slatkišima, a sudionici su se predstavili kratkim kulturnim programom uputivši i poziv na kulturni program te večernji bal. Na četvrtjoj postaji, ispred doma kulture, program su mogli pogledati i sudionici cjelodnevnoga stručnog usavršavanja i otvorenog dana pod nazivom Mađarska.

Nakon dvosatnog mimohoda, na središnjemu seoskom trgu održan je i prigodni kulturni program na otvorenom u kome su nastupile domaće i gostujuće folklorne skupine, među njima Plesna skupina Hrvatske osnovne škole, KUD «Veseli Santovčani» i gostujući KUD «Danubia» iz Baračke (Nagybaracska), prikazavši po dvije hrvatske, mađarske i srpske koreografije. Svečanost je otvorena recitacijama na hrvatskom i mađarskom jeziku, a program je vodila Darinka Orčik, koja je i sama otpjevala nekoliko hrvatskih narodnih pjesama, ali i svjetskih uspješnica. Učenici školske kazališne skupine prikazali su i jednu berbenu scenu na mađarskom jeziku. Jedan dio mještana pratio je jednoipolsat-

ni program djece i mladeži na središnjem trgu, dok se drugi dio uz dobru kapljicu veselilo oko postaja, okupivši bliže i dalje susjede.

Berbena je svečanost uvečer nastavljena berbenim balom u mjesnoj gostionici, koji je prigodnim riječima na hrvatskom i mađarskom jeziku otvorio ravnatelj škole Joso Šibalin, istaknuvši važnost očuvanja i njegovanja tradicijske baštine, ujedno okupljenima zaželio dobru zabavu. Pučka veselica potrajala je do sitnih sati, a za dobro raspoloženje pobrinuli su se Orkestar «Bačka» iz Gare, te otac i sin, Joso i Zoran Barić. Kako smo saznali, sav prihod berbenog bala bogatit će blagajnu Roditeljske zajednice.

Foto: Á. Kollár
S. B.

Kup podravskih ribiča

„Martinački linjaki” s prijelaznim peharom Kupa u društvu predsjednika HDS-a Miše Heppa

U organizaciji Hrvatske samouprave Šomođske županije i šeljinske Hrvatske samouprave, u Šeljinu je 10. listopada održan ovogodišnji Kup podravskih ribiča, natjecanje u pecanju ribe na tamošnjem jezeru koje se nalazi pokraj kampa Hársfa u vlasništvu Ivana Gažića i Sándora Bozóá, gdje je nakon natjecanja nastavljeno druženje ribiča...

Dobrodošlicu pecarošima iz naših podravskih sela te iz prijateljskog naselja Ferdinandovca, koji već dvije godine čuvaju Podravki kup, poželjeli su predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Đuso Dudaš te predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije Jozo Solga. Organizatori su već mjesecima prije pozvali natjecatelje da oblikuju družine po hrvatskim samoupravama u Podravini, svaka družina sa po dva člana. Nakon ždrijebanja i hranjenja ribe prišlo se natjecanju s uporabom po dva štapa, dvije udice, svi ostali načini pecanja bili su zabranjeni. Nakon dobra tri sata čekanja ribe, uz

veseli razgovor i šalu koji su pomalo i ometali ulov, prišlo se vaganju i proglašenju ovogodišnjih rezultata.

Kamp Hársfa pruža idealan smještaj svima koji žele provesti nekoliko ugodnih dana u Šeljinu i njegovoj okolici. Velike travnate površine za kampiranje, zatvoreno parkiralište i trezor gostima osiguravaju bezbrižan odmor. Električnim štednjakom i sudoperom opremljena moderna kuhinja te prostran sanitarni blok (s posebnom prostorijama za osobe s invaliditetom) osiguravaju udobnost i čistoću. Kamp se nalazi na ravnome travnatom terenu s uređenim stazama, parkiralištem i prostorom za kamp-prikolice s priključcima za struju. U središnjem dijelu kampa nalazi se natkriveni prostor koji može primiti 50–60 osoba s krušnom peći. Osim toga u hladovini lipa izgrađena je potpuno opremljena apartman-kuća (kuhinja, kupaonica, blagovaonica, dnevna soba, hladnjak itd.). U kamp se mogu unijeti kućni ljubimci (psi i mačke) ako ne

ugrožavaju mir ostalih gostiju. Želite li upoznati Ormánság, posudite bicikl! Volite li jahanje, na pravome ste mjestu! Možete se provozati konjskom zapregom, iskušati ribičku sreću ili voziti se čamcem i uživati u prelijepome krajoliku.

Ovogodišnjem natjecanju odazvale su se družine iz Lukovišća, Potonje, Foka, Daranja, Dombola, Martinaca, Šeljina, Barče i Novoga Sela. Inače natjecanje je 2007. godine potakla izvarska Hrvatska samouprava. Pobjednik je natjecanja družina zvana Martinački linjaki, u sastavu Đurđa i Ambruš Sigečan, mama i sin, osvojivši prijelazni „Kup podravskih ribiča” na rok od godinu dana, obvezavši se pri tome kako će ugravirati na Kup datum pobjede i ime Hrvatske samouprave sela Martinaca. Kup je pobjednicima uručio predsjednik HDS-a Mišo Hepp.

Drugo mjesto na natjecanju osvojili su Potonjski orlovi, a treće mjesto pripalo je Ferdinandovčanima. Nagrada za najviše ulovljene ribe pripala je družini Martinački linjaki koji su ulovili 131 komad ribe, odnosno 5 kilograma i 90 dekagrama. Nagrada za ulovljenu najveću ribu pripala je Jozi Dudašu iz Potonje za ulovljenoga šarana težine 2 kilograma i 18 dekagrama. Kako reče Jozo, riba je došla na veliki „kukac”. On već 35 godina peca na Dravi, a najponosniji je na soma od 13 kilograma. Ali nije najvažnija ni količina ni veličina, nego prilika kada se ljudi okupe i vide, divane i družu, veli Jozo.

Nagrada za ulovljenu najmanju ribu, 3,5 cm i 1 dkg, dar brlobaške Hrvatske samouprave i njezina predsjednika Ive Pavlekovića, pripala je Ivici Šćuki, članu RŠD-a Štuka iz Ferdinandovca. Društvo je utemeljeno 1971. godine, a ribiči su organizirani i na razini svoje udruge i države.

Ribiči često idu na natjecanja i imaju veoma uspješnu skupinu kadeta koji su prvi u županiji, a i ova družina veoma je uspješna, što dokazuju i dvije pobjede na Kupu podravskih ribiča u Izvaru i prijelazni pehar koji je dvije godine bio kod njih.

Branka Pavić Blažetin

Družina RŠD Ferdinandovac osvojila je treće mjesto na ovogodišnjem natjecanju podravskih ribiča

Član „Potonjskih orlova” Jozo Dudaš uhvatio je najveću ribu tog natjecanja

Oglas*Vrsna izobrazba**Poštovani posjetitelju!*

Srdačno Vas pozdravljam na portalu Obrazovnog i uslužnog d. o. o. «Lépesváltás» (www.lepesvaltas.uw.hu).

Molim Vas, dopustite mi da Vam ukratko predstavim našu organizaciju i njezinu djelatnost. Rad na polju stručne izobrazbe obavljamo od 2004. godine u Angyalföldu, ali naše stručno iskustvo seže 25 godina unazad.

Cilj je „Lépesváltás” d. o. o.-a da potrebe pojedinaca i poduzetništava koji se prijave kod nas na stručnu izobrazbu ispunimo koliko je moguće

- najbrže
- s najboljim teoretskim i praktičnim nastavnicima
- najsuvremenijim tehničkim sredstvima i
- najpovoljnije.

Naša je djelatnost određena zakonom o izobrazbi odraslih odnosno Državnim popisom izobrazbe (OKJ).

Broj naše potvrde („tanúsítvány szám”): 00581-2009

Kod završavanja tečaja i nakon toga uspješnim polaganjem ispita, naši studenti dobit će državno priznato svjedodžbu koja daje potvrdu o stručnoj naobrazbi koja vrijedi za cijelu zemlju (OKJ).

Prema potrebi, postoji mogućnost i za izdavanje Europass svjedodžbe, kojom se možete zaposliti i u državama Europske Unije.

Na tečajevе se možete prijaviti stalno, ali će se tečaj pokrenuti samo bude li potreban broj prijavljenih.

Pri odgovarajućim tehničkim uvjetima i kod potrebnog broja prijavljenih primamo se organiziranja tečaja i izvan naše središnjice u bilo kojem dijelu zemlje.

Naša tvrtka prema djelatnosti izobrazbe odraslih stoji na raspolaganju:

- savjetovanjem u izboru profesionalne orijentacije i korekcije
- savjetovanjem za izobrazbu i ispitivanjem odgovarajuće potrebe za stručnom izobrazbom
- savjetovanjem za zapošljavanje
- tehnikama traženja posla i drugim uslugama.

Nadamo se da ćete među našim tečajevima pronaći onaj koji Vama odgovara, te Vas uskoro možemo pozdraviti među našim studentima.

Želimo Vam dobro učenje!

Sándor Labát
poslovni ravnatelj

Goran Karan ponovno u Budimpešti

Dana 11. listopada s početkom od 19 sati, zaredom već drugi put, održan je predivan koncert Gorana Karana, u organizaciji 13. okruga, te uz medijsku potporu Hrvatskog glasnika i Radija Croatice.

U auli Prosvjetnog središta „József Attila” okupila mala, ali oduševljena skupina, koja je uzbuđeno čekala početak izvanrednog koncerta, odnosno dolazak umjetnika. Odjednom je prestao šum okupljenih u cijeloj dvorani, tako su već svi znali: Goran Karan stupio je u prostoriju. Započelo je zajedničko fotografiranje, i intervjuji s ponajboljim glasom Dalmacije.

Koncert je započeo nastupom novoga gradišćanskog sastava Gibonni Cover Band. Ovaj mladi, ali odlični sastav sa svojim pjesmama (otpjevanih na hrvatskom i engleskom jeziku – mnogo puta miješano u istoj pjesmi) stvorio je odgovarajuću, ujedno i ugodnu atmosferu za dolazak sljedećeg gosta – Gorana Karana.

I na kraju krajeva započeo je očekivani koncert. Unatoč tomu što su mu operirali nogu, Goran Karan bez ikakvih teškoća plesao je na pozornici. Donio nam je za ovu večer svoje najbolje, najomiljenije i najkarakterističnije pjesme. Neki iz publike osjećale su se tako dobro da su ustali i plesali do kraja koncerta. Čak su i izvikivali naslove svojih omiljenih pjesama nadajući se da će ih Goran otpjevati kao sljedeću pjesmu.

No ni šala nije mogla izostat. Bubnjar sastava za jednu pjesmu zamijenio je svoj položaj s Goranom i kao profesionalni pjevač otpjevao „Monkey song”. Ja kao slušateljica pouzdano mogu kazati da je bilo fenomenalno... Ali s time nije bilo završeno: Goran je za završetak

počeo pjevati u stilu drugih poznatih hrvatskih pjevača. Publika je bez iznimke prepoznala sve pjesme i njihove izvodače.

Goran Karan prije godinu dana imao je također koncert u Budimpešti, koji mu je, kako reče, pružio barem toliko užitka kao ovaj. Umalo cijelo vrijeme vodio je razgovor s publikom, a svoje pjesme otpjevao je svojim neponovljivim šarmom.

Možemo zaključiti da će nam ovaj poduži koncert ostati nezaboravan. Publika je bila zadovoljna i krenula je doma obogaćena prekrasnim doživljajima.

Bea Letenyi

